

הרב יעקב אריאל

תגובה באותו עניין

רציתי להעיר הערה עקרונית בדבר הדיון בחשמל, הדן בנושא בקלות ראש, כאילו גדולי הפוסקים לא התייחסו אליו בחומרה. התורה הזכירה מכל המלאכות את האש ('לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת', שמות לה, ג), אף שהיא מלאכה 'קלה' יחסית. יש אומרים שרק ללאו ניתנה והיא מותרת ביום טוב, ומטרתה הנאות ועונג שבת (ר' רמב"ן, שמות לה, ג). מאידך גיסא היא אבי אבות המלאכות, ולכן כדי לציין את יציאת השבת, אנו מברכים על האש. כך גם החשמל – גם כשאינן בו הבערה ולא מלאכה אחרת, הוא אבי אבות המלאכות. אם נזלזל באיסור השימוש בחשמל, השבת כולה עלולה להתחלל. ראוי לזכור גם את דברי הרמב"ן (ויקרא כג, כד) על המסחר בשבת, שאין בו שום מלאכה ממש, אולם הוא אסור מהתורה, כי אין לך חילול שבת גדול ממנו. ניקח לדוגמה רק את התקשורת – הטלפון והרדיו והטלוויזיה והאינטרנט וכו' וכו' – אם כל אלו היו מותרים חלילה בשבת, אנה היינו מגיעים! ברוך ה' שחנן את חכמי ישראל בחכמה, בינה ודעת לאסור אותם (ה'בית יצחק', ח"ב סי' לא, אסר תחילה את הטלפון), ובעקבות הרמב"ן יש להוסיף שמי שמשתמש בכל כלי התקשורת בשבת, מחלל שבת מדאורייתא! זאת לענ"ד הסיבה שה'חזון איש' אסר את החשמל מהתורה, וגם אם איננו פוסקים כמוהו, אין לזלזל בדעת התורה שלו.¹

1. הערת עורך: י"פ. ראה עוד על חשמל בשבת באהלה של תורה, ח"ב סי' כג; שם, ח"ה סי' כו; שם סי' כז.